

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 11/12

Luxemburg, 16 februari 2012

Arrest in zaak C-360/10

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM) /
Netlog NV

De exploitant van een sociaalnetwerksite kan niet worden verplicht voor al zijn gebruikers een algemeen filtersysteem te installeren om te voorkomen dat muziek- en audiovisuele werken onrechtmatig worden gebruikt

Die verplichting zou in strijd zijn met het verbod om aan een dergelijke dienstverlener een algemene toezichtverplichting op te leggen alsook met het vereiste dat een juist evenwicht wordt verzekerd tussen enerzijds de bescherming van het auteursrecht en anderzijds de vrijheid van ondernemerschap, het recht op bescherming van persoonsgegevens en de vrijheid kennis te nemen en te geven van informatie

SABAM is een Belgische auteursrechtenorganisatie die auteurs, componisten en uitgevers van muziekwerken vertegenwoordigt. In dat verband is zij in het bijzonder bevoegd om toestemming te verlenen voor het gebruik van hun beschermde werken door derden. SABAM klaagt zich over Netlog NV, een exploitant van een sociaalnetwerksite waarop iedereen die lid wordt, een eigen ruimte, een „profiel”, ter beschikking krijgt die gebruikers dan zelf kunnen vullen, in het besef dat het profiel wereldwijd toegankelijk is. Dergelijke sites, waarvan tientallen miljoenen mensen dagelijks gebruikmaken, zijn in de eerste plaats gericht op het creëren van virtuele gemeenschappen waar personen met elkaar kunnen communiceren en zo vriendschappen kunnen aanknopen. In hun profiel kunnen gebruikers onder meer een dagboek bijhouden, hun hobby's en voorkeuren opgeven, hun vrienden tonen, eigen foto's plaatsen en videofragmenten uploaden.

Volgens SABAM biedt het sociale netwerk van Netlog alle gebruikers ook de mogelijkheid om via hun profiel muziek- en audiovisuele werken uit het repertoire van SABAM te gebruiken door deze werken op zodanige wijze voor het publiek beschikbaar te maken dat andere gebruikers van dit netwerk er toegang toe hebben, en dit zonder dat SABAM daartoe toestemming heeft verleend en zonder dat Netlog daarvoor een vergoeding betaalt.

Op 23 juni 2009 heeft SABAM Netlog voor de voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (België) gedagvaard en met name gevorderd dat Netlog zou worden bevolen elke onrechtmatige beschikbaarstelling van muziek- en audiovisuele werken uit het repertoire van SABAM met onmiddellijke ingang te staken, op straffe van een dwangsom van 1 000 EUR per dag vertraging. Netlog stelt dat indien de vordering van SABAM zou worden toegewezen, haar dan een algemene toezichtverplichting zou worden opgelegd, hetgeen verboden is bij de richtlijn inzake elektronische handel.¹

De Rechtbank van eerste aanleg heeft in dat verband een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie gesteld. Met haar vraag wenst zij in wezen te vernemen of het Unierecht eraan in de weg staat dat een hostingdienstverlener, zoals een exploitant van een sociaalnetwerksite, door een nationale rechter wordt gelast een filtersysteem te installeren voor de informatie die de gebruikers van zijn diensten op zijn servers opslaan, dat zonder onderscheid op al die gebruikers wordt toegepast, dat preventief werkt, dat uitsluitend door hem wordt bekostigd en dat geen beperking in de tijd kent.

¹ Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (PB L 178, blz. 1), artikel 15.

Volgens het Hof staat het vast dat Netlog de door de gebruikers van die site verstrekte profielinformatie op zijn servers opslaat, en dat zij dus een hostingdienstverlener in de zin van het Unierecht is.

Vaststaat ook dat de toepassing van dat filtersysteem inhoudt dat de hostingdienstverlener uit al de bestanden die alle gebruikers van zijn diensten op zijn servers opslaan, de bestanden moet selecteren die werken kunnen bevatten waarvan houders van intellectuele-eigendomsrechten stellen bepaalde rechten te bezitten. Vervolgens zou de hostingdienstverlener moeten bepalen welke van deze bestanden op illegale wijze worden opgeslagen en voor het publiek beschikbaar worden gesteld, en ten slotte zou hij de beschikbaarstelling van de door hem illegaal geachte bestanden moeten blokkeren.

Een dergelijke preventieve surveillance vereist dus dat actief toezicht wordt gehouden op de bestanden die de gebruikers bij de exploitant van het sociale netwerk opslaan. Door het filtersysteem zou de exploitant dan ook verplicht zijn algemeen toezicht te houden op de informatie die bij hem wordt opgeslagen, hetgeen verboden is bij de richtlijn inzake elektronische handel.

Het Hof brengt vervolgens in herinnering dat de nationale autoriteiten en rechterlijke instanties, in het kader van de ter bescherming van auteursrechthebbenden vastgestelde maatregelen, een juist evenwicht moeten verzekeren tussen de bescherming van het auteursrecht van een houder daarvan en de bescherming van de grondrechten van personen die door dergelijke maatregelen worden geraakt.²

In dit geval heeft een rechterlijk bevel om een filtersysteem te installeren echter tot gevolg dat in het belang van auteursrechthebbenden toezicht zou worden gehouden op alle of het grootste deel van de informatie die bij de betrokken hostingdienstverlener wordt opgeslagen. Daarnaast zou dat toezicht onbepaald in de tijd moeten zijn, op toekomstige inbreuken gericht moeten zijn en niet alleen bestaande werken moeten beschermen, maar ook werken die nog niet zijn gecreëerd op het moment waarop dit systeem wordt geïnstalleerd. Een dergelijk rechterlijk bevel zou dus leiden tot een ernstige aantasting van de vrijheid van ondernemerschap van Netlog, aangezien Netlog een ingewikkeld, kostbaar en permanent computersysteem zou moeten installeren dat alleen door haar zou worden bekostigd.

Bovendien beperken de gevolgen van het rechterlijk bevel zich niet tot Netlog, aangezien het filtersysteem ook grondrechten van de gebruikers van de diensten van Netlog kan aantasten, namelijk hun recht op bescherming van persoonsgegevens en hun vrijheid kennis te nemen en te geven van informatie, welke rechten door het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie worden beschermd. Het rechterlijk bevel houdt immers in dat de informatie van de profielen die op het sociale netwerk zijn aangemaakt, wordt geïdentificeerd, systematisch geanalyseerd en verwerkt. Aangezien deze informatie het in beginsel mogelijk maakt gebruikers te identificeren, gaat het om beschermde persoonsgegevens. Daarnaast zou het rechterlijk bevel afbreuk kunnen doen aan de vrijheid van informatie, aangezien dat systeem mogelijk onvoldoende onderscheid maakt tussen legale en illegale inhoud, zodat de toepassing ervan zou kunnen leiden tot blokkering van legale communicatie.

Het antwoord van het Hof is dan ook dat de nationale rechter die een rechterlijk bevel zou uitvoeren waarbij de hostingdienstverlener wordt verplicht een dergelijk filtersysteem te installeren, niet zou voldoen aan het vereiste dat een juist evenwicht wordt verzekerd tussen enerzijds het intellectuele-eigendomsrecht en anderzijds de vrijheid van ondernemerschap, het recht op bescherming van persoonsgegevens en de vrijheid kennis te nemen en te geven van informatie.

² Arrest van het Hof van 24 november 2011, Scarlet Extended (C-70/10), zie ook perscommuniqué nr. [126/2011](#).

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106